

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΣΕΠΤΕΜ. 1838.]

[ΑΡΙΘ. 21.]

Η ΠΟΛΙΣ ΑΜΣΤΕΛΟΔΑΜΟΝ.

Το Ἀμστελόδαμον εἶναι μὲν ἡ μεγαλητέρα, πλουσιωτέρα, καὶ πολυανθρωποτέρα πόλις τῆς ὀλλανδίας, ὅχι δὲ καὶ ἡ ἔδρα τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ πρωτεύουσα ἐπαρχίας. Κεῖται δ' ἐπὶ τῆς νοτίου ὁχθῆς κόλπου τινὸς τῆς Ἀστροινῆς θαλάσσης, εἰς 52° 23' Β. πλάτους, καὶ 4° 54' Α. μήκους.

Τὸ Ἀμστελόδαμον ἔλαβε γένεσιν εἰς ἐποχὴν χρόνου ὅχι πολὺ ἀπομεμακρυσμένην. Καταρχὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος συνίστατο ἀπ' ὀλίγας καλύβας, κατοικουμένας ὑπὸ ἀλιέων. Μέχρι τοῦ 1482 φαίνεται ὅτι περιεκυκλοῦτο μόνον ὑπὸ ἀσθενοῦς φραγμοῦ ἐκ πασσάλων· ἀλλὰ τότε οἰκοδομήθη τείχος πλίνθινον, διὰ νὰ ὑπερασπίξῃ αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἐφόδους τῶν κατοίκων τοῦ Οὐλτραϊέκτου (Utrecht), οἵτινες διεφέροντο ἀκαταπαύστως μὲ τοὺς ὀλλανδοὺς, κ' ἐβλεπαν μὲ κακὸν ὄμμα τὴν προοδεύουσαν πόλιν. Τῷ ὄντι, τοῦ Ἀμστελόδαμου ἡ ἱστορία διὰ πολλὰ ἔτη σαφηνίζει κάλλιστα τὴν ἀλήθειαν, ὅτι, μετὰ οἰκιακὴν ἔριδα, ἔρις μεταξὺ γειτόνων εἶναι ἡ δεινότερα καὶ ἀηδεστότα. Ἀσμένως παρερχόμεθα τὰς πολυπληθεῖς ἀδικίας καὶ ὕβρεις, τὰς γενομένας κατὰ τὴν περίοδον τοῦ χρόνου ταύτης, καὶ προσβαίνοντες λέγομεν ὅτι, ἀφοῦ αἱ πολιτεῖαι τῆς Ζηλανδίας καὶ ὀλλανδίας ἠνώθησαν, τὸ 1578, μὲ τὴν Βραβαντίαν καὶ Φλανδρίαν, ἡ κατάλληλος ἐμπορικὴ θέσις καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα τοῦ Ἀμστελόδαμου εἰλκυσαν εἰς αὐτὴν πολυαρίθμους ξένους, ὅχι μόνον ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ πανταχόθεν τῆς Εὐρώπης· ἐκ δὲ τούτου ἤρχισε ταχέως νὰ λαμβάνῃ τὴν ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον, ἣτις ἀνῆκε πρότερον εἰς τὴν Ἀντουερπίαν, καὶ ἀπέκτησε βαθυμυδὸν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν λαμπρότητα, τὰ ὅποια τόσον πολὺν χρόνον μετέπειτα διετήρει. Τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης ἡ εὐδαιμονία παρήκμασεν εἰς τὸ διάστημα τῶν πολέμων καὶ ταραχῶν τῆς πρὸ τοῦ 1814 πεντηκονταετηρίδος· ἔκτοτε φαίνεται μὲν ὅτι ἀνεμψυχώθη, ἀλλ' οὐδ' ἀνέλαβεν, οὐδ' ἐμπορεῖ τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θέλει ποτὲ ἀναλάβειν, τὴν προτέραν τῆς σχετικῆς ἀξιολογότητα. Σα-

φηνίζονται δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Ἀμστελόδαμου ἦτο 230,000 τὸ 1785· 180,000 τὸ 1814· καὶ 202,000 τὸ 1830.

Ἡ συνῶσις πληθύνους ξένων εἰς τὸ Ἀμστελόδαμον κατὰ τὴν προειρημένην ἐποχὴν κατέστησε τὸν πλατυσμὸν αὐτοῦ ἀναγκαιότατον· ὅθεν τὸ 1675 εὐρίσκομεν τὸ μέγεθος τῆς πόλεως διπλάσιον τοῦ προτέρου. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅτι κατὰ τὸ ἔκτοτε μακρὸν χρονικὸν διάστημα δὲν ἔλαβε παρὰ μικροτάτην ἀλλοίωσιν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ πρὸ 100 ἢ 150 ἐτῶν γενόμενα σχέδια ὁδηγοῦν εἰσέτι ἀκριβῶς τὸν ξένον καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως ἀντικείμενα. Τὴν σήμερον καλύπτει ἐπιφάνειαν περίπου 18,790 γεωμετρικῶν ποδῶν, ἔχει δὲ ἑννέα ἡμισυ μιλίων περιφέρειαν, καὶ περικυλοῦται ὑπὸ τάφρου τριάκοντα ἑξ πηχῶν τὸ βάθος, γεμάτης ἀπὸ τρεχάμενον νερόν, — ὡς καὶ ὑπὸ τείχους πλίνθινου τὸ πρόσωπον, μὲ εἰκοσι προμαχώνας, ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἐτέθη ἀνιμόμυλος. Πρὸς τὴν ξηρὰν ἡ πόλις ἔχει ὀκτὼ μεγαλοπρεπεῖς λιθίνους πύλας, μίαν δὲ πρὸς τὸν αἰγιαλόν. Τὰ ὀχυρώματα εἶναι τώρα παρημελημένα, καὶ κατὰ μέρος μεταβλήθησαν εἰς δημοσίους περιπάτους.

Ἡ πόλις Ἀμστελόδαμον, ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς μόνον θεωρουμένη, εἶναι μνημεῖον ἐκ πληκτικώτατον τῆς φιλοπονίας καὶ δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ περίχωρος, ὡς δύο πήχεις οὔσα χαμηλοτέρα τοῦ διαρρέοντος αὐτὴν ποταμοῦ, προφυλάσσεται ἀπὸ κατακλυσμὸν δι' ὀγκωδῶν καὶ βαρέων ἀναχωμάτων· καὶ ἡ πόλις δ' αὐτὴ ἐξασφαλίζεται μόνον ἀπὸ ταυτοειδὲς παμμέγεθες πρόχωμα. Ὑδατα τὴν περικυκλόνουν πανταχοῦ, καὶ διώρυγες τὴν διακόπτουν κατὰ πάσαν διεύθυνσιν, διαιροῦσαι αὐτὴν εἰς ἑννεήκοντα νήσους, τὰς ὁποίας συνδέουν διακόσιαι ἑννεήκοντα γέφυραι, ἄλλαι πέτριναι, καὶ ἄλλαι ξύλιναι. Ὁ ποταμὸς Ἀμστελος διαιρεῖ τὴν πόλιν εἰς δύο μέρη, τὸ ἀνατολικὸν ἢ παλαιόν, καὶ τὸ δυτικὸν ἢ νέον μέρος· ἡ μεταξὺ δ' αὐτῶν συγκοινωνία γίνεται διὰ γεφύρας, μέρος μὲν ἀπὸ πλίνθινον, μέρος δὲ ἀπὸ πέτραν κατεσκευασμένης, μὲ τριάκοντα πέντε καμάρας. Τῆς γεφύρας

ταύτης τὸ μῆκος εἶναι περίπου 270 πηχῶν, τὸ δὲ πλάτος 28½· εἰς τὰ πλάγια ἔχει σιδηρὰς κιγκλίδας. Τὰ μεγαλῆτερα πλοῖα ἐμποροῦν νὰ διέλθωσι τὰς ἐνδεκα κεντρικὰς καμάρας. Τὰ χεῖλη τῶν διωρύγων εἶναι συνήθως κατάφυτα ἀπὸ δένδρα· τοῦτο δέ, ὡς καὶ ἡ λιμναία καὶ ὀρυπαρὰ κατάστασις τοῦ πλειοτέρου ὕδατος, εὐλόγως κρίνεται βλαβερὸν εἰς τὴν δημόσιον ὑγείαν, καὶ παρέχει λύσιν ἱκανὴν τοῦ ὅτι περισσότεροι ἀποθνήσκον εἰς τὸ Ἀμστελῶδαμον κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ παρ' εἰς ὁποιαδήποτε ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν πόλιν. Τῷόντι, ἡ πόλις τοῦ Ἀμστελῶδαμου εἶναι κτισμένη κατὰ τὸ μέσον ἀλμυροῦ ἑλους. Διὰ τοῦτο δέ, κατασκευάζουσιν τὰ θεμέλια ὁλῶν τῶν οἰκῶν καὶ δημοσίων οἰκοδομῶν ἐμπήγοντες πασσάλους, ὡς εἰκοσιπέντε πήχεις μακροῦς, διὰ τῆς βαλτώδους γῆς, ἕως νὰ στηριχθῶσιν ἀσφαλῶς ἐπὶ ἀμυώδους στερεοῦ ἐδάφους ὑπὸ τὸ ἑλος. Αἱ ἄνω ἄκραι τῶν πασσάλων προιόνιζονται ἀκολουθῶς κατ' ἐπίπεδον, καὶ παχύνονται σανίδες καρφόνονται εἰς αὐτοὺς, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἰκοδομεῖται τὸ κτίριον. Τοῦτο καθιστάνει τὰ θεμέλια τὸ πλέον δαπανηρὸν μέρος μᾶς κοινῆς οἰκοδομῆς. Τὰ τοιαῦτα δὲ κτίρια δὲν εἶναι ποσῶς τόσον ἐπισφαλῆ, ὅσον φαίνεται εἰς τοὺς ἀπείρους. Οἰκοὶ μὲν τινὲς ἐκλιναν πολὺ ἀπὸ τὴν κάθετον, ἀλλὰ δὲν νομιζεται ποσῶς ὅτι κινδυνεύουν νὰ πέσωσι· κινδυνεύουν ὅμως νὰ βυθισθῶσιν, ἂν ἤθελεν ὑποχωρήσῃ ἡ ἄμμος, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζονται οἱ πάσσαλοι. Τοιοῦτό τι συνέβη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν· διάφοροι ἀποθῆκαι, βαρυφορτωμέναι ἀπὸ σῖτον, ἐβυθίσθησαν καὶ ἔγιναν διόλου ἄφαντοι. Ἀπὸ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ θεμελιόειν ἔλαβεν ἀφορμὴν ὁ ἀστέισμὸς τοῦ Ἐράσμου, ὅστις εἶπεν ὅτι εἰς τὴν πατρίδα του ἀμπολλοὶ ἑκατοῖκουν εἰς τὰς κορυφὰς δένδρων.

Αἱ ὁδοὶ τοῦ Ἀμστελῶδαμου εἶναι γενικῶς στενωτάται. Πολλαί, περιέχουσαι τοὺς οἴκους τῶν πλεονωτάτων ἐμπόρων, μόλις εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐπτὰ πήχεις πλατείας· ὑπάρχουν ὅμως καὶ τινες ὡραιόταται, 6½ πηχῶν πλάτους, καὶ μὲ λαμπροτάτους οἴκους ἐστολισμέναι. Αἱ ὁδοὶ ὅλαι εἶναι πλινθόστρωτοι, ἔ ὀλίγοι αὐτῶν ἔχουν ὑψώματα εἰς τὰς πλευρὰς διὰ πεζοῦς διαβάτας. Οἱ πλειότεροι τῶν ἰδιαιτέρων οἰκῶν εἶναι κτισμένοι ἀπὸ πλίνθον ὀπτῆν, βαμμένοι καὶ καλλωπισμένοι μὲ διάφορα χρώματα. Τοῦ ἐξωτερικὸν αὐτῶν εἶναι συνήθως ἀπλοῦν· τὸ ἐσωτερικὸν ὅμως εἶναι ἀρκετὰ λαμπρὸν, ἐστολισμένον σχεδὸν κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον· οἱ τοῖχοι τῶν θαλάμων εἶναι γενικῶς ἐξωγραφημένοι μὲ θέας ἀγροτικὰς. Τοιαῦτα εἰπόντες περὶ τῆς πόλεως ἐν γένει, θέλομεν ἀφιερώσειν τὸ λοιπὸν τοῦ διαστήματος μας εἰς

τὰς δημοσίας τῆς οἰκοδομᾶς καὶ καταστήματα.

Τὸ μεγαλῆτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον κτίριον, ὃχι μόνον εἰς τὸ Ἀμστελῶδαμον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς ὀλλανδίας, εἶναι τὸ Πολιτάρχειον (Stadhuse). Ἦρχισε τὸ 1648, ἐτελείωσε δὲ τὸ 1655, μὲ δαπάνην 9,000,000 δραχμῶν, —ποσότητος μεγίστης διὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον, ἀλλ' ἥτις παύει νὰ μᾶς ἐκπλήττῃ ὅταν στοχασθῶμεν, πρῶτον μὲν, ὅτι τὸ οἰκοδόμημα στηρίζεται ἐπάνω εἰς 13,695 ὀγκώδη δένδρα, ἡ εὐμεγέθεις πασσάλους· δεύτερον, ὅτι ἔχει μῆκος 125 πηχῶν, βάθος 113, καὶ ὕψος 52· καὶ τρίτον, ὅτι κατεσκευάσθη ἀπὸ ὕλην μὴ εὐρισκομένην εἰς τὸν τόπον. Ἐκτὸς τῆς κάτω πατωσίας, ἥτις εἶναι πλίνθινος, ὅλον εἶναι κτισμένον ἀπὸ πέτραν. Μολονότι δὲ παμμέγεθες, ἔξωθεν ὅμως δὲν φαίνεται πολὺ μεγαλοπρεπές. Εἶναι μὲν καλλωπισμένον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μὲ διαφόρους ἀρίστους ἀνδριάντας· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ πλειότεροι δὲν κατέχουν ἐπιφανῆ θέσιν· μόνον τρεῖς εὐμορφοὶ ὀρειχάλκιναι εἰκόνες τῆς Δικαιοσύνης, τοῦ Πλούτου, καὶ τῆς Ἀφθονίας, ὡς ἔχουσιν τοιοῦτον τι ἄγαλμα τοῦ Ἀτλαντος βασιλεύοντος τὸν κόσμον, πλήττειν τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ. Ἀνωθεν τῆς οἰκοδομῆς ὑψοῦται πύργος στρογγύλος εἰκοσιδύο πήχεις ὑπὲρ τὴν στέγην, περιέχων πλῆθος κωδῶνων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μεγαλῆτεροι ζυγιάζουσιν ἐπέκεινα τῶν δισχιλίων ὀκάδων, κάμνουν δὲ ἀρμονικώτατον σήμασμα. Τὸ ἔμβασμα εἰς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην εἶναι ἀπὸ ἐπτὰ θύρας, αἱ ὁποῖαι παρίσταναν τὰς ἐπτὰ ὀλλανδικὰς ἐπαρχίας. Ἡ δὲ παράλειψις ἐνὸς μεγαλοπρεποῦς ἐμβάσματος ἀποδίδεται εἰς τὸ προβλεπτικὸν τῶν κτιρίων, οἵτινες ἐστοχάσθησαν, ὅτι, ἐν καιρῷ δημοτικῷ θορύβῳ, ἡμποροῦσεν οὕτω νὰ ἐμποδίζεται ἡ τοῦ ὄχλου εἰσδρομή. Τὸ ἐνδότερον τοῦ οἰκοδομήματος εἶναι εἰς τὸ ἄκρον ὑπερήφανον· ὅλα τὰ δωμάτια εἶναι κατεξολισμένα μὲ μάρμαρα, ἀγάλματα, ἔ ζωγραφίας. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου πατώματος ὑπάρχει μεγάλη τις ὀπλοθήκη, ἥτις ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς οἰκοδομῆς, καὶ περιέχει πολὺτιμον ἔ περιέργον συνάθροισμα παλαιῶν καὶ νεωτέρων ὀλλανδικῶν ὀπλῶν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ κτιρίου εὐρίσκονται ἔξ μεγάλαι δεξαμεναὶ ὕδατος, διὰ νὰ χρησιμεύωσιν εἰς καιρὸν πυρκαϊᾶς, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὁποίας ἔ εἶναι χαλκοσκέπαστοι ἐσωθεν αἱ καπνοδόχοι. Μίαν τῶν αὐλῶν τοῦ Πολιτάρχείου μετεχειρίζοντο ὡς φυλακὴν, ἔχοντες εἰς τὰ δύο αὐτῆς πλάγια ὑπόγεια δεσμοκτήρια, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις δυσκόλως ἐσυμβιβάζεται μετὰ τὸ γλυκὺ πνεῦμα τοῦ ποινικοῦ κώδικος τῆς ὀλλανδίας·—καὶ ἀληθῶς εἰς τὴν ἐπικράτειαν ταύτην γίνονται συνήθως ἀυστηρόταται φυλα-

κώσεις· ἀλλὰ τοῦτο ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὅτι σπανίως σηκώνεται ἡ ζωὴ ὡς ποινὴ δι' ἐγκλημα, καὶ ὅτι ἀκολούθως αἱ φυλακαὶ περιλαμβάνουν πολλοὺς κακούργους, οἵτινες, εἰς τὰς πλείονας τῶν ἐπιλοιπῶν χωρῶν, ἤθελαν καταδικασθῆναι εἰς θάνατον. Οἱ θησαυροὶ τῆς περιβοήτου χρηματιστικῆς Τραπεζῆς τοῦ Ἀμστελδάμου, τῆς ὁποίας ἡ σύστασις τὸ 1609 συνέβαλε τόσον οὐσιωδῶς εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως, ἐφυλάσσοντο ἀρχήτερα εἰς δυνατὰς καμάρας ἐπὶ τῆς κάτω πατωσίας τοῦ Πολιαρχείου. Πρὸ τοῦ Γαλλικοῦ πολέμου, ἐνομιζέτο νὰ περιέχῃ τὴν μεγαλητέραν εἰς τὸν κόσμον ἀργυρικὴν ποσότητα· τὰ ἐκεῖ συσσωρευμένα πολύτιμα μέταλλα ἐλογαριάζοντο ὡς £ 40,000,000, ἢ 1200 ἑκατομύρια δραχμῶν. Ἐμβάντες ὁμως εἰς τὸ Ἀμστελδάμον οἱ Γάλλοι ἀπέτυχαν δεινότατα, καθότι ἀντὶ ἀπείρων θησαυρῶν δὲν εὗρηκαν παρὰ πολυπληθεῖς ὁμολογίας, τὰς ὁποίας οἱ διενδυνταὶ εἶχαν λάβειν ἀπὸ τοὺς δανεισθέντας τὰ μετρητὰ, ὅσα ἦσαν ἐκεῖ καταθεμένα. Μ' ὅλον τοῦτο, ἀληθεύει καὶ μέχρι τῆς σήμερον, ὅτι κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ δὲν ὑπάρχει καμμία πόλις Εὐρωπαϊκῇ, περιέχουσα τοσαύτην ποσότητα διαθεσίμων κεφαλαίων, ὅσην τὸ Ἀμστελδάμον· πιθανώτατον δὲ νὰ προέρχεται ἐκ τούτου μᾶλλον παρ' ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, ὅτι ἐξακολουθεῖ εὐδαιμονοῦσα εἰς τὰς μετηλλαγμένας περιστάσεις τοῦ σημερινοῦ καιροῦ. Τὸ Πολιαρχεῖον χρησιμεύει τώρα ὡς παλάτιον· πρῶτον δὲ μετεχειρίσθη αὐτὸ τοιοῦτοτρόπως ὁ Λοδοβίκος Βοναπάρτης, ὁπότε ἦτο βασιλεὺς Ὁλλανδίας.

Τὸ Χρηματιστήριον, τόσον πολὺ χρόνον διάστημα περιβόητον εἰς τὸν κόσμον τοῦ ἐμπορίου, εἶναι ἀπλὴ μὲν ἀλλὰ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομὴ ἀπὸ πέτρων, σκεπασμένη μὲ κεραμίδια, ὑπὲρ τοὺς 100 πηχεῖς μακρὰ, καὶ ὑπὲρ τοὺς 60 πλατεῖα. Εἰκοσιεξ στῆλαι μαρμαρίναι ὑποστηρίζουν τὰς στοὰς αὐτοῦ, εἰς τὰς ὁποίας ἐμβαίνει τις διὰ κλίμακος ὑπερηφάνου. Χωρεῖ δὲ τὸ οἰκοδόμημα 4500 ἀνθρώπους, καὶ καθημέραν μετὰ τὴν μεσημβρίαν συρρέουν εἰς αὐτὸ οἱ τὸ ἐμπόριον μετερχόμενοι.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἀγ. Νικολάου, ἡ Παλαιὰ Ἐκκλησία, εἶναι μὲν ἀρχαιοτάτη, ἀλλ' ὄχι ἀξιοσημείωτος εἰς γενικὴν τῆς πόλεως περιγραφὴν. Ἡ Νέα ὁμως Ἐκκλησία εἶναι κτίριον περικαλλές, καὶ συναριθμεῖται, τοῦλάχιστον ἀπὸ τοὺς Ὁλλανδοὺς, μετὰ τῶν ὠραιότερων ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐχει δὲ μῆκος μὲν 156 πηχῶν, πλάτος δὲ 90· τὸ ἄνω μέρος ἐπιστηρίζεται εἰς 52 στῆλας ἀπὸ σκληρὰν πέτρων, καὶ ἡ ἐκκλησία φωτίζεται δι' 75 μεγάλων παραθύρων, τινὰ τῶν

ὁποίων εἶναι ὠραίως ἐξωγραφημένα. Ὁ ἄμβων καὶ τὸ ὄργανον θαιμάζονται πολὺ. Τὸ πρῶτον εἶναι καλλωπισμένον μὲ παντοειδεῖς γλυφάς.

Τὸ Ἀμστελδάμον ἔχει τρία θέατρα καὶ ἄλλας πρὸς διασκέδασιν τόπους, τοὺς συνήθως εὐρισκομένους εἰς τοιαύτας μεγαλοπόλεις. Περιέχει δὲ καὶ ἱκανὰ φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ κατὰστήματα.

Τινὲς τῶν δημοσίων φυλακῶν τοῦ Ἀμστελδάμου εἶναι ἀξιοσημείωτοι. Ὑπάρχει μία, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ κακούργοι, ὅσων τὰ πταίσματα δὲν εἶναι κεφαλικά, ὑποχρεοῦνται νὰ πριονίζωσι ξύλα· ὅταν δὲ δεικνύωσιν ὀκνηρίαν ἢ ἀπειθείαν, κλείονται εἰς ὑπόγειόν τι, ὅπῃ ἀφίνεται νὰ τρέχῃ νερὸν, ὥστε, ἂν δὲν ἐργάζωνται εἰς ἀντλίαν ἐπιτηδὲς ἐκεῖ στημένην, ἀνάγκη πᾶσα νὰ πνιγῶσι. Σπανίως ὁμως χρειάζεται νὰ προσδράμωσιν εἰς τοιαύτην ποινὴν. Τὸ λεγόμενον Ἐργαστήριον εἶναι κατὰστημα περιεργότατον. Τῆς οἰκοδομῆς ταύτης ἐν μέρος δίδεται εἰς γυναῖκας, τῶν ὁποίων δὲν εἶναι πολὺ βαρέα τὰ πταίσματα, ἄλλο δὲ εἰς κακούργους, σπουδαιότερων ἐγκλημάτων ἐνόχους. Φυλάσσονται δὲ διόλου χωριστὰ, καὶ ὁ τρόπος τῆς μεταχειρίσεως αὐτῶν διαφέρει παντάπασι· ὅλοι ὁμως ἐνασχολοῦνται εἰς διάφορα ὠφέλιμα ἔργα. Νέαι ἀπὸ χρησίμους ἢ καὶ ἀπὸ εὐγενεῖς οἰκογενεῖας στέλλονται κάποτε εἰς τὸν τόπον τοῦτον διὰ παρήκοον διαγωγὴν ἢ πταίσματα οἰκιακά, καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ φορέωσιν ἰδιαιτέραν τινὰ ἐνδυμασίαν, καὶ νὰ ἐργάζωνται μερικὰς ὥρας καθημέραν. Ἄνδρες, ἔχοντες δίκαια παράπονα διὰ τὴν ἀσωτίαν ἢ ἀταξίαν τῶν γυναικῶν τῶν, ἐμποροῦν νὰ τὰς πέμψωσιν εἰς τὸ Ἐργαστήριον τοῦτο, διὰ νὰ σωφρονισθῶσι· καὶ, ἀπὸ τᾶλλο μέρος, ὅταν μία σύζυγος παραστήσῃ ἀρκετὰς ἀποδείξεις τῆς κακῆς διαγωγῆς τοῦ ἀνδρός της, ἐμπορεῖ ὁμοίως νὰ τὸν οἰκονομήσῃ εἰς τὸ αὐτὸ περιληπτικὸν κατὰστημα, ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ὁποίου διατηροῦνται προσέτι καὶ ἀνατρέφονται πολυάριθμα πτωχὰ τέκνα. Τὰ νοσοκομεῖα καὶ ἄλλα ἐλεημονητικὰ κατὰστήματα τῆς πόλεως εἶναι πάμπόλλα, διατηροῦνται δὲ μέρος μὲν ὑπὸ ἐκουσίων συνεισφορῶν, μέρος δὲ ὑπὸ φόρων ἐπιβαλλομένων εἰς τὰς δημοσίους διατριβάς.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ Εἰς τὴν ὉΛΛΑΝΔΙΑΝ.

ΟΤΙ Ἐταίρεια τις φιλοχρίστων Ἀγγλῶν διατηρεῖ ἐκ πολλῶν ἐτῶν διδασκαλοὺς καὶ κηρυκὰς τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰς νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ τὰς λεγομένας Κοινωνικάς, εἶναι γνωστὸν ἴσως εἰς τοὺς πλείονους τῶν ἀναγνωστῶν μας. Ὅτι δὲ καὶ δὲν ἐματαιοπύνησαν οἱ φιλόανθρωποι οὗτοι διδάσκαλοι, προσπαθοῦντες νὰ μεταδώσωσιν εἰς ἀγρίους εἰδωλολάτρας τὰ ἥθη τοῦ πολιτισμένου καὶ Χριστιανικοῦ κόσμου, μαρτυρεῖται τεχνικῶς ὑπὸ τοῦ ἐφεξῆς ἀνεκδότου.